Dosarul:nr.2rc-152/23 Judecător: Petru Harmaniuc
Nr. electronic: 2-22145464-02-2rc-02052023

**D E C I Z I E**

13 iunie 2023 mun. Chişinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chişinău

în componenţă:

Preşedintele ședinței, judecătorul Marina Anton

Judecătorii Ion Țurcan și Vitalie Cotorobai

examinând fără participarea părților recursul declarat de către *****, în procedura cererilor cu valoare redusă, în civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către ***** împotriva SA „Universcom” cu privire la constatarea efectuării tranzacțiilor cu conflict de interese în privința vânzării bunului imobil și obligarea răscumpărării acțiunilor, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 06 februarie 2023, prin care s-a respins acțiunea,

**c o n s t a t ă:**

La data de 04 octombrie 2022 ***** a depus în instanța de judecată o acțiune împotriva SA „Universcom” cu privire la efectuării tranzacțiilor cu conflict de interese în partea ce ține de vânzarea bunului imobil magazin din mun. Chișinău str. Pușkin 41, acordarea împrumuturilor persoanelor interesate fără respectarea condițiilor contractuale aferent aplicării sancțiunilor în cazul nerespectării termenelor de rambursarea a împrumutului și achitării dobînzii, în lipsa deciziei organului competent, acordarea împrumuturilor gratuite persoanelor afiliate, persoanelor cu funcție de răspundere din cadrul societății, încheierea de către organul executiv al societății a tranzacțiilor care nu se referă la activitatea economică obișnuită a societății, vânzarea-cumpărarea acțiunilor, acordarea împrumuturilor, casarea creanței compromise a persoanelor afiliate în lipsa deciziei organului executiv și în lipsa aprobării acesteia de către, precum și obligarea Societății pe Acțiuni „Universcom”, să răscumpere acțiunile deținute de CAV „Sigur-Asigur” SA în număr de 48 403 acțiuni.

Concomitent, prin cererea de chemare în judecată reclamantul a solicitat asigurare a acțiunii prin interzicerea organelor de conducere a SA „Universcom” de a realiza acțiuni de înstrăinare a activelor societății, gajarea acestora, procurarea acțiunilor altor companii,

semnarea contractelor privind acordarea împrumuturilor sau alte acțiuni ce ar duce la micșorarea valorii patrimoniului întreprinderii.

Cererea de asigurare a acțiunii fiind motivată în baza art.art.174, 175 din Codul de procedură civilă, inclusiv pe iminența unei eventuale imposibilități sau dificultăți de executare a hotărârii, în cazul în care aceasta va dicta admiterea acțiunii.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 06 februarie 2023, s-a respins ca neîntemeiată cererea de asigurare a acțiunii formulată de avocatul Vitalie Malai împotriva SA „Universcom" cu privire la constatarea efectuării tranzacțiilor cu conflict de interese în privința vânzării bunului imobil și obligarea răscumpărării acțiunilor.

La 10 aprilie 2023, ***** a contestat cu recurs încheierea instanței de fond, solicitând casarea acesteia, cu emiterea unui noi decizii prin care cererea de asigurare a acțiunii să fie admisă.

În motivarea recursului recurentul a invocat că instanța de fond a dat apreciere eronată circumstanțelor cauzei, desconsiderând explicațiile prezentate la caz, obiectul litigiului și riscul iminent care cu siguranță va înrăutăți valoarea comercială a societății pârâte, mai mult ca atât notorietatea procedurilor de lungă durată cauzată de lipsa judecătorilor în instanțe și volumul exagerat de acțiuni aflate pe rol pentru care soluția executorie a instanței este indefinită se impune anularea Încheierii contestate și emiterea unei noi Decizii prin care solicitarea de asigurare a acțiunii urmează a fi admisă.

Menționează recurentul precum că după cum a fost indicat în cererea de chemare în judecată, societatea pîrîtă pe parcursului ultimei perioade administrează foarte vicios întreprinderea la care reclamantul deține cota parte de 10,71 % astfel încălcind dreptul de proprietate al Reclamantului prin un șir de acțiuni.

Explică recurentul faptul că continuarea comportamentului vicios în aceiași măsură de către societatea pîrîtă va duce la diminuarea şi prețul derizoriu al societății.

Subliniază faptul că prețul unei acțiuni a unei societăți pe acțiuni depinde evident de activele şi pasivele acesteia, iar în cazul în care nu va fi conservată situația patrimonială la data depunerii acțiunii, schimbarea stării economice prin micşorarea activelor şi majorarea pasivelor, soluția judecătorească peste mai mulți ani poate deveni deja iluzorie pentru reclamant. La materialele cererii sunt anexate probe verosimile ce oferă temei de a considera temeiul legal al reclamantului de a-şi apăra dreptul de proprietate în societatea comercială pârâtă care organele de conducere a căreia admit o delapidare semnificativă de mijloacelor financiare şi active.

Astfel, Potrivit jurisprudenței constante degajate de Curtea Europeană. a Drepturilor Omului (CEDO) executarea hotăririlor judecătoreşti reprezintă parte integrantă a procesului judiciar și orice eventuală neexecutare a unui act judecătoresc definitiv, constituție o încălcare a dreptului la un proces echitabil şi implicit a Convenţiei CEDO. , având în vedere obligaţia statului de a organiza sistemul de executare a hotărîrilor judecătoreşti, care să asigure executarea reală a actelor de dispoziţie a instanţelor de judecată pe fondul cauzei, stabilirea preventivă a măsurilor de asigurare la etapa preliminară a judecării pricinii condiţionează diminuarea eventualelor riscuri de neexecutare în cazul admiterii acţiunii ori pârâtul poate înstrăina bunurile sau mijloacele

financiare a întreprinderii prin intermediul actualului consiliu de administrație și cenzori.

Astfel, neaplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii ar duce inevitabil la imposibilitatea executării pe viitor a unei hotărâri în eventualitatea admiterii acesteia, prejudiciile cauzate Societăţii pe Acţiuni „Universcom" fiind ireparabile.

Conform prevederilor art.426 alin.(3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului şi a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără participarea părților.

Analizând legalitatea și temeinicia încheierii contestate, prin prisma argumentelor invocate în recurs în cumul cu materialele pricinii, Colegiul Civil consideră că recursul urmează a fi respins din următoarele.

În conformitate cu art.427 lit.a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul şi să mențină încheierea.

Colegiul a stabilit că la data de 04 octombrie 2022 ***** a depus în instanța de judecată o acțiune împotriva SA „Universcom” cu privire la efectuării tranzacțiilor cu conflict de interese în partea ce ține de vânzarea bunului imobil magazin din mun. Chișinău str. Pușkin 41, acordarea împrumuturilor persoanelor interesate fără respectarea condițiilor contractuale aferent aplicării sancțiunilor în cazul nerespectării termenelor de rambursarea a împrumutului și achitării dobînzii, în lipsa deciziei organului competent, acordarea împrumuturilor gratuite persoanelor afiliate, persoanelor cu funcție de răspundere din cadrul societății, încheierea de către organul executiv al societății a tranzacțiilor care nu se referă la activitatea economică obișnuită a societății, vânzarea-cumpărarea acțiunilor, acordarea împrumuturilor, casarea creanței compromise a persoanelor afiliate în lipsa deciziei organului executiv și în lipsa aprobării acesteia de către, precum și obligarea Societății pe Acțiuni „Universcom”, să răscumpere acțiunile deținute de CAV „Sigur-Asigur” SA în număr de 48 403 acțiuni.

Concomitent, prin cererea de chemare în judecată reclamantul a solicitat asigurare a acțiunii prin interzicerea organelor de conducere a SA „Universcom” de a realiza acțiuni de înstrăinare a activelor societății, gajarea acestora, procurarea acțiunilor altor companii, semnarea contractelor privind acordarea împrumuturilor sau alte acțiuni ce ar duce la micșorarea valorii patrimoniului întreprinderii

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 06 februarie 2023, s-a respins ca neîntemeiată cererea de asigurare a acțiunii formulată de ***** împotriva SA „Universcom” cu privire la constatarea efectuării tranzacțiilor cu conflict de interese în privința vânzării bunului imobil și obligarea răscumpărării acțiunilor.

La 10 aprilie 2023, ***** a contestat cu recurs încheierea instanței de fond, solicitând casarea acesteia, cu emiterea unui noi decizii prin care cererea de asigurare a acțiunii să fie admisă.

În conformitate cu prevederile art.5 CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanța de judecată în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.

În același timp, Codul de procedură civilă prevede că tratatele internaționale au prioritate față de legislația internă şi cer judecătorilor să aplice direct prevederile tratatelor internaționale. În acest sens, sarcina primordială cu privire la aplicarea prevederilor

Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăților Fundamentale revine instanțelor naționale. Astfel, la judecarea cauzelor, instanțele de judecată trebuie să verifice dacă legea sau actul, care urmează a fi aplicate şi care prevede drepturi şi libertăți proclamate de Convenția Europeană, sânt compatibile cu prevederile acesteia.

În caz de incompatibilitate, instanțele judecătorești vor aplica direct prevederile Convenției Europene, despre acest fapt fiind menționat în actele judecătorești de dispoziție pronunțate.

Colegiul Civil reține că instanța de recurs, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținându-i-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

În baza art.10 alin.(1) Cod civil persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să îşi exercite drepturile şi să îşi execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credinţă se prezumă până la proba contrară.

Potrivit art.11 alin.(1) Cod civil buna-credință este un standard de conduită a unei părţi, caracterizată prin corectitudine, onestitate, deschidere şi luarea în cont a intereselor celeilalte părţi la raportul juridic.

În contextul pretențiilor deduse judecării instanţa de recurs reţine că în temeiul art.15 alin.(1) Cod civil apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.

În temeiul art.16 alin.(1) Cod civil apărarea dreptului civil se face, în condiţiile legii, prin:

a) recunoașterea dreptului;

b) restabilirea situației anterioare încălcării dreptului şi suprimarea acțiunilor prin care se încalcă dreptul sau se creează pericolul încălcării lui;

c) constatarea sau, după caz, declararea nulității actului juridic;

d) declararea nulității actului emis de o autoritate publică;

e) impunerea la executarea obligației în natură;

f) autoapărare;

g) repararea prejudiciului patrimonial şi, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial;

h) încasarea dobânzii de întârziere sau, după caz, a penalității;

i) rezoluțiunea sau modificarea contractului;

j) neaplicarea de către instanța de judecată a actului ce contravine legii emis de o autoritate publică;

k) alte căi prevăzute de lege.

În temeiul alin.(2) al aceluiași articol metodele de apărare prevăzute la alin.(1) pot fi invocate dacă sânt întrunite condițiile stabilite de lege şi, după caz, de actul juridic pentru aplicarea acestora.

Potrivit art.13 alin.(1) Cod civil niciun drept subiectiv nu poate fi exercitat predominant în scopul de a cauza altei persoane un prejudiciu sau a-i dăuna în alt mod (abuzul de drept).

Alin.(2) indică că în cazul abuzului de drept, instanța de judecată, ținând cont de natura şi consecințele acestuia, refuză titularului în apărarea dreptului subiectiv exercitat abuziv sau, după caz, îl obligă la încetarea exercitării abuzive.

În conformitate cu prevederile art.174 alin.(1) CPC, la cererea participanților la proces, judecătorul sau instanța dispune în aceeași zi aplicarea sau neaplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii. Asigurarea se admite în orice fază a procesului până la etapa în care hotărârea judecătorească devine definitivă, în cazul în care neaplicarea măsurilor de asigurare a acţiunii ar face imposibilă executarea hotărârii judecătorești.

În conformitate cu prevederile art.175 alin.(1) CPC, în vederea asigurării acțiunii, judecătorul sau instanța este în drept:

a) să pună sechestru pe bunurile sau pe sumele de bani ale pârâtului, inclusiv pe cele care se află la alte persoane;

a[1]) să noteze acțiunea, în registrele de publicitate prevăzute de lege, în raport cu drepturile pârâtului;

b) să interzică pârâtului săvârșirea unor anumite acte;

c) să interzică altor persoane săvârșirea unor anumite acte în privința obiectului în litigiu, inclusiv transmiterea de bunuri către pârât sau îndeplinirea unor alte obligații faţă de el;

d) să suspende vânzarea bunurilor sechestrate în cazul intentării unei acțiuni de ridicare a sechestrului de pe ele (radierea din actul de inventar);

e) să suspende urmărirea, întemeiată pe un document executoriu, contestat de către debitor pe cale judiciară.

Alineatul (2) al aceluiași articol statuează că, judecătorul sau instanța dispune, la cererea participanților la proces, aplicarea şi a altor măsuri de asigurare a acțiunii care să corespundă scopurilor specificate la art.174. Pot fi admise concomitent mai multe măsuri de asigurare a acțiunii dacă valoarea bunurilor sechestrate nu depășește valoarea acțiunii.

Totodată, Colegiul reiterează şi prevederile art.177 alin.(1) CPC, care reglementează expres că cererea de asigurare a acțiunii urmează să conțină motivele şi circumstanțele pentru care se solicită asigurarea acțiunii.

Or, în conformitate cu prevederile art.118 coroborate cu dispozițiile art.121 CPC, obiectul probațiunii admisibilității aplicării măsurilor de asigurare a acțiunii se referă la justificarea de o manieră obiectivă a faptul că lipsa măsurilor de asigurare a acțiunii solicitate de recurenta-reclamanta ar face imposibilă executarea eventualei hotărâri judecătorești.

Colegiul Civil, analizând legalitatea și temeinicia încheierii contestate, reține că instanța de recurs, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținându-i-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

Potrivit motivării încheierii contestate, instanța de fond a ajuns la concluzia că reclamanta Companiei de Asigurări de Viață „Sigur Asigur” SA nu a justificat și nici nu a administrat probe, care să impună aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii, iar argumentele aduse în cererea de asigurare a acțiunii, nu poate constitui temei de instituire a măsurilor asiguratorii, așa cum aceste alegații sunt bazate pe presupunerile părții reclamante și nu la baza acțiunii concrete și veridic probate.

Raportând prevederile acestor norme la circumstanțele speței, Colegiul conchide că prima instanță corect și întemeiat a concluzionat că cererea de asigurare a acțiunii înaintată

de către Companiei de Asigurări de Viață „Sigur Asigur” SA este neîntemeiată și urmează a fi respinsă.

Or, reclamanta Companiei de Asigurări de Viață „Sigur Asigur” SA având obligația pozitivă a probațiunii în instanță nu a prezentat, în sensul art.118 alin.(1) CPC, probe concludente şi admisibile, care să dovedească faptul ***că neaplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii ar face imposibilă executarea hotărârii judecătorești, în cazul unei eventuale soluții de admitere a acțiunii.***

Argumentele recursului precum că prima instanță greșit a respins cererea privind aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii din considerent că reclamanta în cererea de asigurare a expus riscurile (riscul) pe care le consideră întemeiate la caz, nu pot fi reținute. Or, reclamanta a înaintat cerințe de aplicarea măsurilor de asigurare prin interzicerea organelor de conducere a SA „Universcom” de a realiza acțiuni de înstrăinare a activelor societății, gajarea acestora, procurarea acțiunilor altor companii, semnarea contractelor privind acordarea împrumuturilor sau alte acțiuni ce ar duce la micșorarea valorii patrimoniului întreprinderii fără a invoca, argumenta şi justifica existenta indiciilor, că neaplicarea măsurilor respective ar face imposibilă executarea hotărârii judecătorești, după cum statuează art.174 CPC, adică argumente justificative în care rezidă necesitatea aplicării măsurilor de asigurare, şi anume, ce ar rezulta din pericolul de dispariție, degradare, înstrăinare sau risipire a bunului, proastă administrare a averii etc., eventuale indicii referitoare la acțiunile cu rea-credință ale pârâtei de înstrăinare a bunurilor, care ar putea pune obstacole în privința executării viitoarei eventuale hotărâri judiciare.

Or, argumentele recurentului precum că, societatea pîrîtă pe parcursului ultimei perioade administrează foarte vicios întreprinderea la care reclamantul deține cota parte de 10,71 % astfel încălcind dreptul de proprietate al Reclamantului prin un șir de acțiuni, iar continuarea comportamentului vicios în aceiași măsură de către societatea pîrîtă va duce la diminuarea şi prețul derizoriu al societății, fără a fi prezentate în acest sens probe pertinente și admisibile prin prisma art.118 în coroborarea cu art.121-122 CPC, nu atestă argumentele şi indiciile enunțate .

Or, toate alegațiile reclamantei/recurentei sunt bazate pe presupuneri și nu prin prezentarea unor probe concrete și veridice.

Mai cu seamă că din materialele cauzei nu se evidențiază la moment intenția pârâtului de a se va eschiva de la executarea hotărârii judecătorești.

Reieșind din situația de fapt enunțată raportată la textele de lege enunțate, se concluzionează că cerințele enunțate de asigurare sunt nemotivate în fapt, nefiind indicate careva motive plauzibile, prin urmare fiind calificate drept neîntemeiate şi pasibile de a fi respinse.

Totodată, ținând cont de faptul că temeiurile asigurării acțiunii nu sânt enumerate expres în art.174 CPC, urmează ca judecătorul să stabilească necesitatea aplicării măsurilor de asigurare. Această necesitate poate rezulta din pericolul de dispariție, degradare, înstrăinare sau risipire a bunului, proastă administrare a averii etc.

Prin urmare, examinând cererea de asigurare a acțiuni, instanța urmează, în fiecare caz concret, să verifice obiectul şi temeiul acțiuni principale, să determine natura litigiului, să verifice argumentele reclamantului referitoare la acțiunile cu rea-credință ale pârâtului de

înstrăinare a bunurilor, care ar putea pune obstacole în privința executării viitoarei hotărâri judiciare.

Distinct de cele menționate se va reține drept corectă și mențiunea instanței de fond că la caz nu s-a demonstrat nici eventuala posibilitate de prejudicii prin neaplicarea măsurilor de asigurare şi că toate afirmațiile recurentului cu privire la necesitatea aplicării acestora sunt declarative şi neprobate, pe când, în sensul art.177 CPC este de înțeles că, cererea de asigurare a acțiunii urmează a fi motivată, indicându-se în aceasta motivele şi circumstanțele pentru care se solicită asigurarea acțiunii.

Reieșind din situația de fapt enunțată raportată la textele de lege enunțate, se concluzionează că cerințele enunțate de asigurare sunt nemotivate în fapt, nefiind indicate careva motive plauzibile, prin urmare fiind calificate drept neîntemeiate şi pasibile de a fi respinse.

Astfel, încheierea contestată este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural care reglementează acțiunile instanței la acea fază a procesului şi cu aprecierea completă a tuturor probelor şi a circumstanțelor referitoare la temeiul de asigurare a acțiunii - motiv pentru care de către Colegiul civil o considerată legală şi întemeiată, iar recursul declarat este unul neîntemeiat .

Or, principiul preeminenței dreptului, inserat în preambulul Convenției Europene şi Statutul Consiliului Europei, constituind în același timp atât un important impuls la adoptarea Convenției (Golder c. Regatului Unit al Marei Britanii, nr.4451/70 din 21.02.1975, par.34, f.d.30), cât şi parte integrantă a Convenției în conformitate cu prevederile art.31 alin.(2) al Convenției de la Viena, nu poate fi neglijat la soluționarea pricinilor civile potrivit prevederilor art.12 CPC.

În temeiul dispozițiilor art.1 alin.(3) al Constituției Republicii Moldova, în lumina interpretărilor date în jurisprudența constantă a Curții Constituționale, (hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 19.01.1998, publicată în Monitorul Oficial nr.12-13/8 din 19.02.1998), una din caracteristicile constituționale ale statului de drept o constituie obligațiunea statului, autorităților lui publice, instituțiilor, persoanelor oficiale de a activa în limitele atribuțiilor lor stabilite de Constituție şi Legi, iar instanța de judecată nu constituie o excepție în acest sens.

În continuarea ideii prefigurate, conducându-se de prevederile art.9 CPC, Colegiul Civil reține rolul diriguitor al instanței de judecată în organizarea şi desfășurarea procesului, pe principiile de contradictorialitate şi egalității părților în drepturi, art.26 CPC, motiv din care exonerarea limitarea nejustificată a unui participat la proces în drepturile procesual-legale, ar reprezenta în esență o favorizare nejustificată a celuilalt participant la proces, în frauda regulilor unui proces echitabil.

În contextul celor expuse, Colegiul Civil constată justețea concluziei instanței de fond de respingere a cererii de aplicare a măsurilor de asigurarea acțiunii, deoarece, după cum s-a indicat mai sus, cerințele reclamantei de asigurare a acțiunii sunt nemotivate în fapt, nefiind indicate careva motive plauzibile, motiv pentru care, Colegiul ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat și a menține încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul (Centru) din 06 februarie 2023.

În conformitate cu art.427 lit.a), art.428 alin.(1) CPC, instanța

**d e c i d e:**

Se respinge recursul declarat de *****.

Se menține încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 06 februarie 2023, emisă în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către ***** împotriva SA „Universcom” cu privire la constatarea efectuării tranzacțiilor cu conflict de interese în privința vânzării bunului imobil și obligarea răscumpărării acțiunilor.

Decizia este irevocabilă din data adoptării.

Preşedintele şedinţei Marina Anton

Judecătorul

Judecătorii Ion Țurcan

Vitalie Cotorobai